

πομονή... Θά σου ποῦμε γιά τὸ λάδι, μὰ πρῶτα νὰ μᾶς πῆς ἐσύ.
 — Σάν τι;
 — Ξέρεις, μητέρα, ἰντάναι ἐκεῖνο τὸ πράμα πὸν ἦτανε στὸ γιαιλό;
 Πατόρι ἢ βαροῦλα;
 — Πῶς θές, μορὲ τρελλέ, νὰ ξέρω ἀφοῦ δὲν τῶδα;
 — Μὰ τὰ ξέρεις ὅλα σοῦ...
 — Μὰ ἂν τῶβλεπα, θάξερα. Ἡ πατόρι θά ἦτανε ἢ βάρκα. Μὰ τὸ
 λάδι τί τὸ κάματε;
 Τότε ὁ Νικολῆς τῆς διηγῆθηκε τί ἔγινε στὸ δόμο. Καί, ὅμα τε-
 λείωσε τὴν ἱστορία του, σάν τίποτα τὰ μὴ συνέβη, τὴν ξαναώρθησε:
 — Μὰ σάν τι λές γὰ ἦταν μάνα; Πατόρι ἢ βάρκα;
 Σάν τάκουσε αὐτὰ ἡ μητέρα τους ὠργίστηκε. Χωρὶς νὰ τοῦ ἀπαν-
 τήσῃ τίποτα, ἐβγάλε ἀπ' τὸ κεφάλι τῆς ἓνα πανάκριβο μαντήλι πὸν
 εἶχε ἀγοράσει λίγες ἡμέρες πρίν, καὶ τὸ πέταξε μέσα στὸ φούρνο,
 πὸν ἦταν ἀναμμένους κ' ἐβούιζε, λέγοντας στὰ παιδιά τῆς:
 — Ἔτσι πὸν καίγεται τὸ ταμπέρι μου, μορὲ, νὰ καὶ κ' ἐγὼ ἂν
 δὲν εἶστε κ' οἱ δυὸ σας παλαβοὶ!...

Τῆ στιγμῇ αὐτῇ τὸ ἄλογο πήρε ἓναν ἀπότομο κατήφορο, πετροδίη
 καὶ γλιτωρὸ πολὺ.
 Ὁ ἀγαγιώτης ἄρχισε νὰ φωνάζῃ στὸ μοῦλάρι του:
 — Μοῦλε! Μοῦλε! Ὁμορφα!...
 — Ἔννοια σου, τοῦ λέω, Παναγιώτη, μὰ καὶ τοῦ τὸ
 λές, θά προσέξῃ νὰ μὴ γλιτωρήσῃ, ἀλλὰ τὴν ἱστορία πὸν
 μοῦ εἶπες, πὸν τὴν ἄκουσες;
 — Τὴν ἔγραψε ὁ Μπαροῦλης, σὲ μὰ παλὰ φυλλάδα!...
 Εἶδες λοιπὸν τί κοιταμάρες πὸν κάνουν τὰ παιδιά!...
 — Κι' ἡ μάνα δὲν ἔκανε καμιά ζουταμάρα;
 — Ἡ μάνα ἦταν ἔξυπνη, ἀλλὰ τί νὰ σοῦ κάνῃ μὲ τοὺς
 Ἀλάδες;
 — Βρίσκεις πὸς ἦταν ἐξυπνότερη ἢ μάνα ἀπὸ τὰ παιδιά;
 — Καὶ βέβαια. Αὐτὴ ἦταν ἔξυπνη... Καλάτος!
 — Καὶ σὺ;
 — Τί ἐγὼ;
 — Καὶ σὺ ἐξυπνότερος ἀπ' ὅλους!... «Λά β δ ε ζ» ἦσαν
 τὰ παιδιά, ἡ μάνα ἦταν «Κά π α - τ σ α» καὶ σὺ ἡ... «Γί ω τ α
 μ ο ν α χ ῆ»!...
 — Ἐμένα δὲν μὲ λένε Γιώτα, μὲ λένε Παναγιώτη! Μὴ
 μ' ἀλλάξεις τ' ὄνομα.
 — Θεὸς φυλάξῃ!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

ΣΚΗΝΑΙ ΑΓΡΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΦΡΙΚΗΣ

Ὅταν, κατὰ τὴ Γαλλικὴ Ἐπαναστάσις ὁ ἐπαναστατημένος
 ὄγκος κατετρόπωσε τὴν Ἑλβετικὴν φρουρὰ τοῦ βασιλέως
 Λουδοβίκου Ἰβου καὶ εἰσέφωρσε στὰ ἀνάκτορα, ὅσοι ἀπὸ τοὺς
 ἄμφορας αὐτοὺς μισοφόρους δὲν σκοτώθηκαν ἀμέσως ἐπὶ
 τόπου, ζήτησαν νὰ σωθοῦν στὶς γειτονικὰς συνοικίαις.
 Μία φτωχὴ γυναίκα εἶχε τὴν φιλανθρωπία νὰ δώσῃ ἄ-
 σινλο σὲ τρεῖς ἀπ' αὐτοὺς, πὸν πῆγαν καὶ χτύπησαν τὴν πόρ-
 τα τοῦ σπιτιοῦ τῆς. Τοὺς πῆρε μέσα καὶ τοὺς ἐκρυψε. Μὰ
 ἔπειτα ἀπὸ λίγο, κάποιος πὸν εἶχε παρακολογήσῃ τὴ σπη-
 νή, πῆγε καὶ κατέδωσε στοὺς ἐπαναστάτας ὅτι τρεῖς «συν-
 λοκ» τοῦ Λουδοβίκου κρυβόντουσαν στὸ σπίτι τῆς γυναίκας
 ἐκείνης καὶ μὰ ὁμάδα ἀπ' αὐτοὺς πῆγε ἀμέσως καὶ τὴν ἐ-
 πρόσταξε νὰ παραδοῖ τοὺς Ἑλβετοὺς.

— Δὲν κρύβεται κανένας Ἑλβετὸς στὸ σπίτι μου, ἀπάντησε ἡ ἡ-
 ρωτικὴ γυναίκα.

Οἱ ἐπαναστάται ὄμως ἄρχισαν νὰ ἐρευνοῦν, χωρὶς ὥστόσο νὰ κατα-
 λήξουν σὲ ἀποτέλεσμα, γι' αὐτὸ καὶ ἄρχισαν νὰ πιέζουν καὶ νὰ τυραν-
 νοῦν τὴν φτωχὴ γυναίκα. Μὰ ἐκείνη ἐξακολοῦθοῦσε νὰ ἀρνιέται, ἴσασε
 τὴ στιγμῇ πὸν ἐκεῖνο ἐπέτυχαν νὰ ἀνακαλύψουν τοὺς φυγάδας.

Μισοπεθαμένους ἀπὸ τὸν τρόμο τοὺς τράβηξαν στὴ μέση τοῦ δω-
 ματιοῦ καὶ τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς ἐπαναστάτας γύρισε πρὸς τὴν γυναίκα
 καὶ τῆς εἶπε:

— Θὰ πληρώσης τώρα αὐτὸ πὸν ἔκανες. Καὶ ξέρεις πὸς; Πάρε
 αὐτὸ τὸ τσεκούρι καὶ σκότισε μόνη σου, μὲ τὰ ἴδια σου τὰ χέρια, αἰ-
 τοὺς πὸν θέλησες νὰ ἀποσπάσῃς ἀπὸ τὴν δίκαιη ἐκδίκησι τοῦ λαοῦ!

— Ποτέ! φώναξε μὲ φρίκη ἡ γυναίκα.

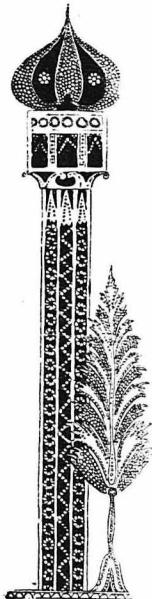
Μὰ οἱ ἐπαναστάται τῆς ἔβαλαν μὲ τὴ βία τὸ τσεκούρι στὸ χέρι,
 τῆς ἔπιασαν ἔπειτα τὸ χερὶ αὐτὸ καὶ οἱ ἴδιοι κατηύθυναν τὰ πλήγματα
 τῆς ἐπάνω στοὺς ὄνυχους ἐκείνης ἀνθρώπους.

Ἦταν μὰ ἀληθινὰ τρομακτικὴ σπηνή!...

Σὲ λίγο, στὴ μέση τοῦωματιοῦ κοιτόντανε τὰ τρία
 πτώματα τῶν Ἑλβετῶν μισοφόρων, πλημμυρισμένα στὸ
 αἷμα τοὺς.

Τότε ἡ φτωχὴ γυναίκα στάθηκε καὶ τὰ κίτταξε γιὰ
 μὰ στιγμῇ, μὲ παραλλαγμένα χαρακτηριστικά. Ἐξάρσθη
 ὄμως ἓνα στριγγὸ, ἓνα ἀνομο γέλιο τὴν ἐτράν-
 ταξε.

Εἶχε τρελλαθῆ ἀπὸ τὴ φρίκη τῆς, καὶ οὔτε τὴν ξα-
 ναίει κανεὶς πιά ἀπὸ τότε!...

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

I

Ἡ κόρη μου σεργιάνιζε, τὴ θάλασσα τηροῦσε,
 μὲ τὰ μαλλιάκα ἔξελικα, μὲ χέρια σταυρωμένα,
 κ' ἐπαρκαλαίε τὸ Θεὸ καὶ τὸν παραβοῦρη;
 — Καραβοῦρη μου ἀδερφέ καὶ φίλε τοῦ πατέρα,
 ρίξε καρδί νὰ ριχτῶ, καρδί νὰ περάσω,
 νὰ πάγω σ' ἔρημο χωριό, κεὶ πὸν δὲν εἶνε Χάρος...
 Κι' ὁ Χάρος τὴν ἀπάντησε μέσα στὴν πέρα στρατά.
 — Ἐγὼ γιὰ σένα'ν ἔρχομαι μὸν πᾶρω τὴν ψυχὴ σου.
 — Ἄφσε με, Χάρε μου, ἄφσε με καὶ πάρε τὰ φλουριά μου,
 κ' ἂν δὲν σοῦ φτάνουν τὰ φλουριά σου δίνω τὰ προικιά μου.
 — Δὲν θέλω, κόρη μ' ἰχθίματα, δὲν θέλω τὰ προικιά σου,
 ἦρα γιὰ σένα, κόρη μου, νὰ πᾶρω τὴν ψυχὴ σου!...

II

Παρακαλῶ τὴ Βενετία καὶ προσκινῶ τὴν Πόλι
 νὰ μοῦ χαρίσουν τὰ κλειδιά στὸν οὐρανὸ ν' ἀνέβω,
 ν' ἀνοίξω τὸν Παράδεισο, μὸν πᾶω νὰ σεργιανίσω
 πὸς μουμουκακάζουν ἢ μηλιές, πὸς γίνονται τὰ μῆλα,
 νὰ ἴδω καὶ τὸ παδάκι μὸν πᾶρω στρώει, πὸς κοιμάται,
 κοιμάται στὰ τριαντάφυλλα, πλαιγάζει στὰ λουλουδία!...

III

Μιὰ νύφη ἀγάλια ἔξέβγανε ἀπ' τὸ λουτρό λουσιμένη
 καὶ κάθονταν, γυαλίζονταν, τὰ κάλλη τῆς τηροῦσε.
 — Κοριτσά μου ψηλὸ - ψηλὸ καὶ λαμπροχρῆμένο,
 ποὶς ἀπονος σὲ ἔσπλωσε καὶ σῶδесе τὰ χέρια;
 — Ἡ μάνα μου μὲ ἔσπλωσε καὶ μῶδесе τὰ χέρια,
 τὰ χέρια μου τὰ παχουλά, τὰ δάχτυλα κοντῖλια.
 — Ποιὸς θά χαρῆ τὰ κάλλη σου, ποιὸς θά τὰ καμαρώσῃ;
 — Ἡ μαῦρη γῆς θά τὰ χαρῆ καὶ θά τὰ καμαρώσῃ!...

IV

Ἄνοιξες, θλιθερὴ καρδιά καὶ πικραμένο χεῖλι,
 ἀνοίξε πὸς μὰ τίποτε καὶ παρηγόρησέ μας.
 Παρηγοριὰ ἔχει ὁ θάνατος καὶ λεημοσύνη ὁ Χάρος
 κ' ὁ ἔζωντος ὁ χωρισμὸς παρηγοριὰ δὲν ἔχει.
 Χωρίζεις ἡ μάνα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴ μάνα
 χωρίζουν καὶ τ' ἀνθρώπινα τὰ πολυγαμημένα!...

V

Πέρα σὲ κεῖνο τὸ βουνό, τὸ ἀψηλὸ, τὸ μέγα,
 πῶχει ἀνταροῦλα στὴν κορφὴ καὶ καταχινὰ στὸν πάτο,
 ἐκεῖ δυὸ ἀδέφια κοιτόνταν κοντὰ - κοντὰ θαμμένα,
 κ' ἀνάμεσα στὰ μνηστὰ κλιμα ἔινε φτεμαμένο.
 Κάνει σταφίλια κόκκινα, κάνει κροσὶ φραμάνα
 κ' ὄσες μανούλες κ' ἂν τὸ ποῖν, καμιά παιδί δὲν κάνει.
 Νὰ τῶχε πῆ καὶ ἡ μάνα μου νὰ μὴ μ' εἶχε γεννήσει!...

VI

Μέσα σὲ τοῦτῃ τὴν αὐλὴ τὴ μαρμαροστρωμένη,
 ἐδῶ ἔχουν κόρη γιὰ παντρεία, κτυποῦν νὰ τὴν παντρεύουν,
 τῆς δίνουν γιὸ τὸ βασιλιά, τῆς δίνουν γιὸ τὸ σῆγα.
 — Δὲν θέλω γιὸ τὸ βασιλιά, δὲν θέλω γιὸ τὸ σῆγα,
 μόν' θέλω τ' ἀρχοντοπούλο μὲ τις πολλὲς γιλιάδες,
 νὰ δρεμονιζῇ τὰ φλουριά, νὰ κοσινάει τὰ γρόσια
 κ' ἀπὸ τὰ κοσινίσματα νὰ δίνει στοὺς λεβέντες,
 νὰ τρῶνε καὶ νὰ χαίρονται, μὸν λένε στὴν ὑγιὰ σου,
 γιὰ τὴν ὑγιὰ σου, ἀφέντη μου, γιὰ τὴν καλὴ χρονιά σου!...

VII

Κάνει ὁ Χινόπωρος χαρὰ, παντρεύει τὸ Χειμῶνα,
 καὶ κάλεσε τὴν Ἄνοιξὲ μὲ τὰ πολλὰ λουλουδία,
 κ' ἡ Ἄνοιξὲ καμαύρωσε, δὲν θέλησε νὰ πάη.
 — Μὴν καμαρώνεις, Ἄνοιξὲ, μὲ τὰ λουλουδία πῶχεις,
 γιὰτ' ἔρχεται Χινόπωρος καὶ τὰ μαραίνει ὅλα!...

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΥΘΝΟΥ

— Τοῦ κακοῦ καιροῦ τὸ νέφη ἔλλα ἀπάνω κ' ἔλλα κάτω.
 — Ἄς εἰν' ἡ δὴς καθαρή κ' ἡ ἀνατολὴ ἄς ἀστράφῃ.
 — Ἄμα βροστήσῃ καὶ δὲν φουστῆσῃ, καινούργιος νότος
 θὲ νὰ γυρίσῃ.
 — Γέρος βροσιὰν ἀρμένιζε καὶ νότο παλληκάρι.
 — Ἄρνη καὶ ρίφι τριμερο, γουρῖνοι δωδεκάμερο, δα-
 μάλι σαραντάμερο.
 — Δέντρο ἀπ' τοῦ κικροῦ σου καὶ ἀμπέλι τοῦ καιροῦ
 σου.
 — Σπίτι ὄσο χωρὶς καὶ χωράρι ὄσο θωρεῖς.
 — Ὁ φτωχὸς ὁ Φίλιππας διη μέρη δοῦλευε καὶ τὸ
 βράδυ ἀπόκρουε.
 — Τὰ πρόβατα πὸν ἔχουν πολλὰ ἀφεντικά τὰ τρῶνε
 ὁ λίκκος.